LA COVA D'EN PERE

(Santa Cristina d'Aro)

PER

LLUÍS ESTEVA

HISTÒRIA

Cova natural d'enterrament; jaciment eneolític. Inèdita. Ens la donà a conèixer Pere Echevarria; en el curs de l'excavació ens han ajudat els germans Joan i Nèstor Sanchiz, Joan Reyner i Josep Escortell.

L'excavació va ser realitzada d'acord amb el permís concedit pel Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya en data 10 de juny de 1985.

LOCALITZACIÓ

La cova es veu bé des del Club de Golf Costa Brava, car és oberta a bona altura d'una gran roca de granit. La roca és a l'inici de la muntanya que antigament se'n deia d'en Cateura –car pertanyia al Mas Cateura de Solius– i ara de Pedralta. Per anar-hi s'ha de seguir la carretera que puja en direcció a Pedralta i al Mirador del mateix nom, fins al dipòsit que forneix d'aigua la urbanització; actualment hom hi ha muntat una antena de TV. Des del dipòsit –que és al costat d'una carretera– hom ha de baixar, bosc a través, durant uns deu minuts. Des del peu de la roca, es veu la cova uns 5 m amunt. En realitat és una diàclasi que s'ha anat buidant naturalment; l'entrada de la cova quasi

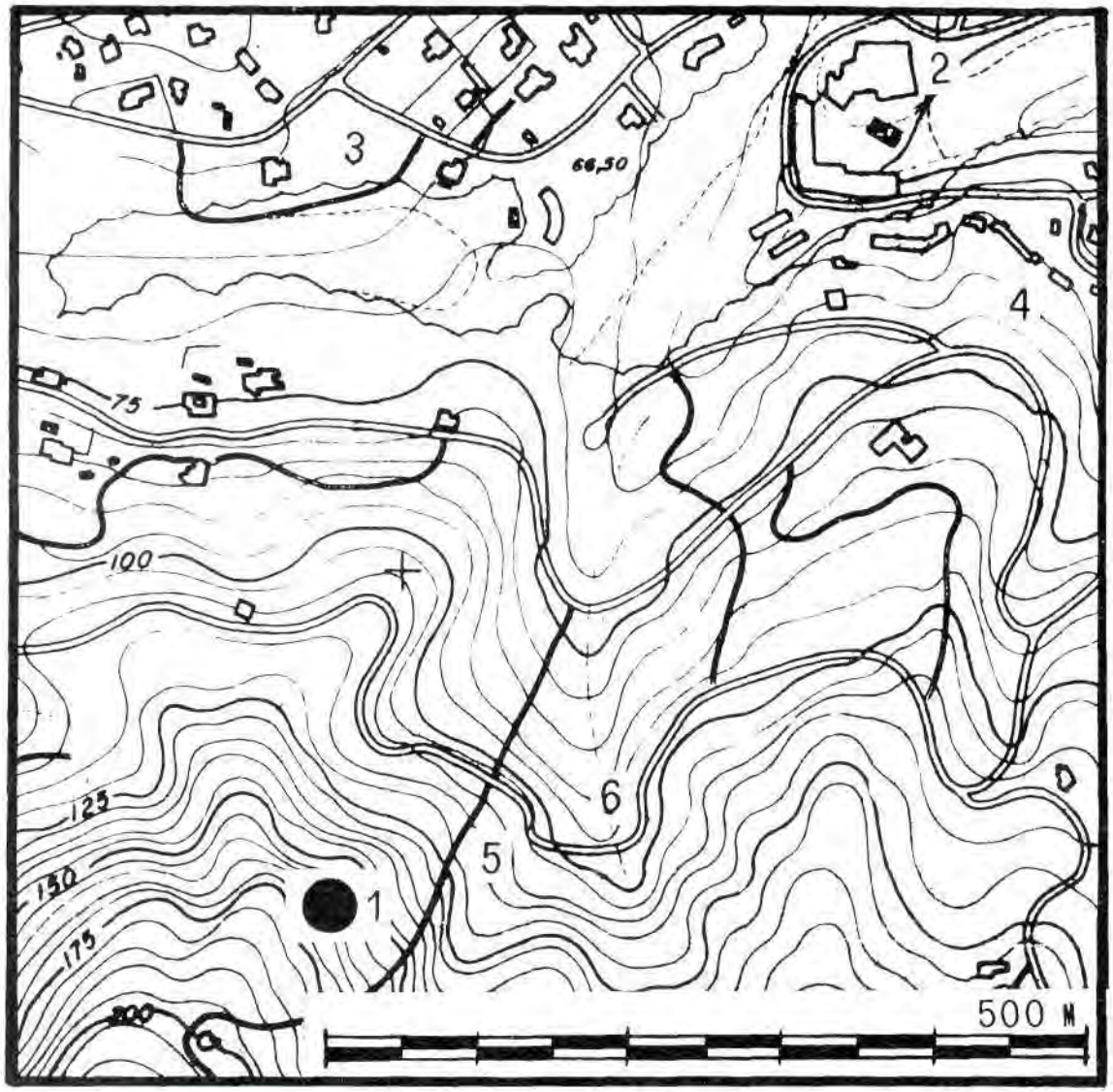

Fig. 1. Núm.1, emplaçament de la Cova d'en Pere. Núm. 2, antiga masia de Can Croses. Núms. 3 i 4, moderna urbanització del Club de Golf. Núm. 5, antic corriol. Núm. 6, carretera moderna. Dibuix de Polux, S.A.; original a escala 1:5.000.

no es veu, puix uns arbustos amaguen l'obertura. Pujar del peu de la roca a la cova no és gens fàcil, ni recomenable a les persones que tenen vertigen.

SITUACIÓ

La cova d'en Pere es troba a 165 m sobre el nivell del mar, en lloc dominant encarat a l'est. Des de l'entrada es veu una bella panoràmica que comprèn el terreny situat entre les urbanitzacions de can Miquel d'Aro i de can Cateura al nord-est, fins els gratacels de Platja d'Aro a llevant, però no es veu Pinell perquè és tapat per la muntanya del Mas Calvet, punt intermedi entre el Molí dels Terrés i Roca Rodona. Entre

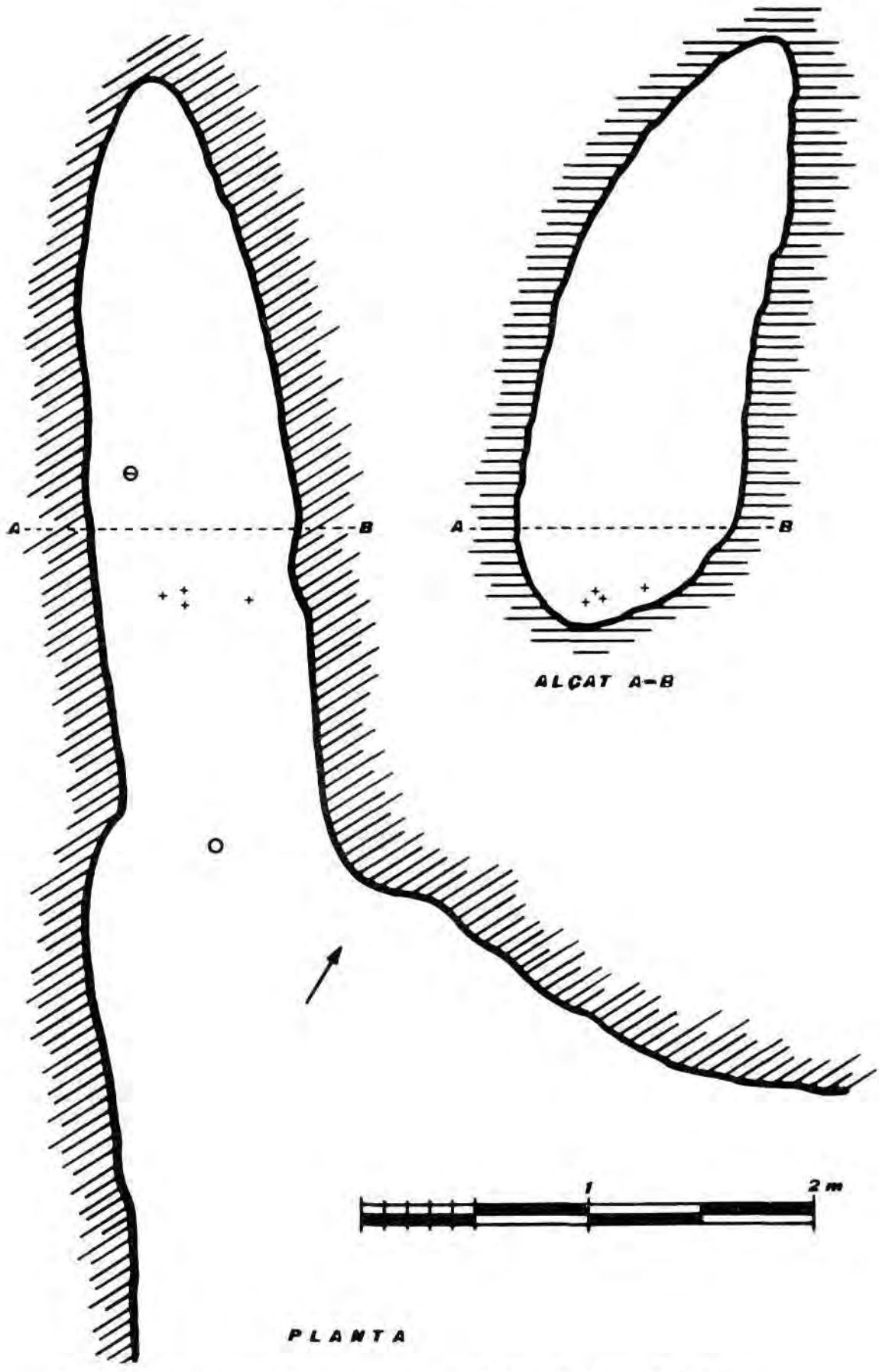

Fig. 2. Planta i alçat de la Cova d'en Pere. Dibuix de Nèstor Sanchiz.

els dos punts extrems queda Santa Cristina i Castell d'Aro i, més lluny, la Serrallonga (part alta de les Gavarres) des de Romanyà al Mas Nou, amb Roca Rubia al centre.

Per coordenades: 6° 40' latitud nord i 41° 48' longitud est aproximadament.

DESCRIPCIÓ

Cova natural originada en una diàclasi, com ja hem dit. Al nivell usat per a fer la planta, la cova amida 4 m de llargària, bé que pel fondo, tot pujant, s'endinsa encara 1'5 m més. En total, per tant, fa uns 5'5 m de llargària; la seva amplària mitja és d'un metre aproximadament, i l'alçària, de 2 a 3 m.

EXCAVACIÓ

Quan vam començar l'excavació, la cova tenia un estrat d'uns 45 cm; el nivell era el que hem fet servir per a dibuixar la planta.

Troballes. En total vam trobar les 16 peces dibuixades i, a més, 5 fragments de sílex de poc interès.

Fig. 3. La Cova d'en Pere vista des de l'exterior i des de l'interior; la seva alçària és d'uns 2'5 m.

Els sílexs havien sofert els efectes del foc: d'ací el seu color negrenc. Alguns fragments –especialment els núms. 2 i 3– en ésser cremats, els han saltat petites porcions de sílex; això dóna la sensació d'haver-se'ls després bombolles de material. Detalls dels quals no tornaré a parlar.

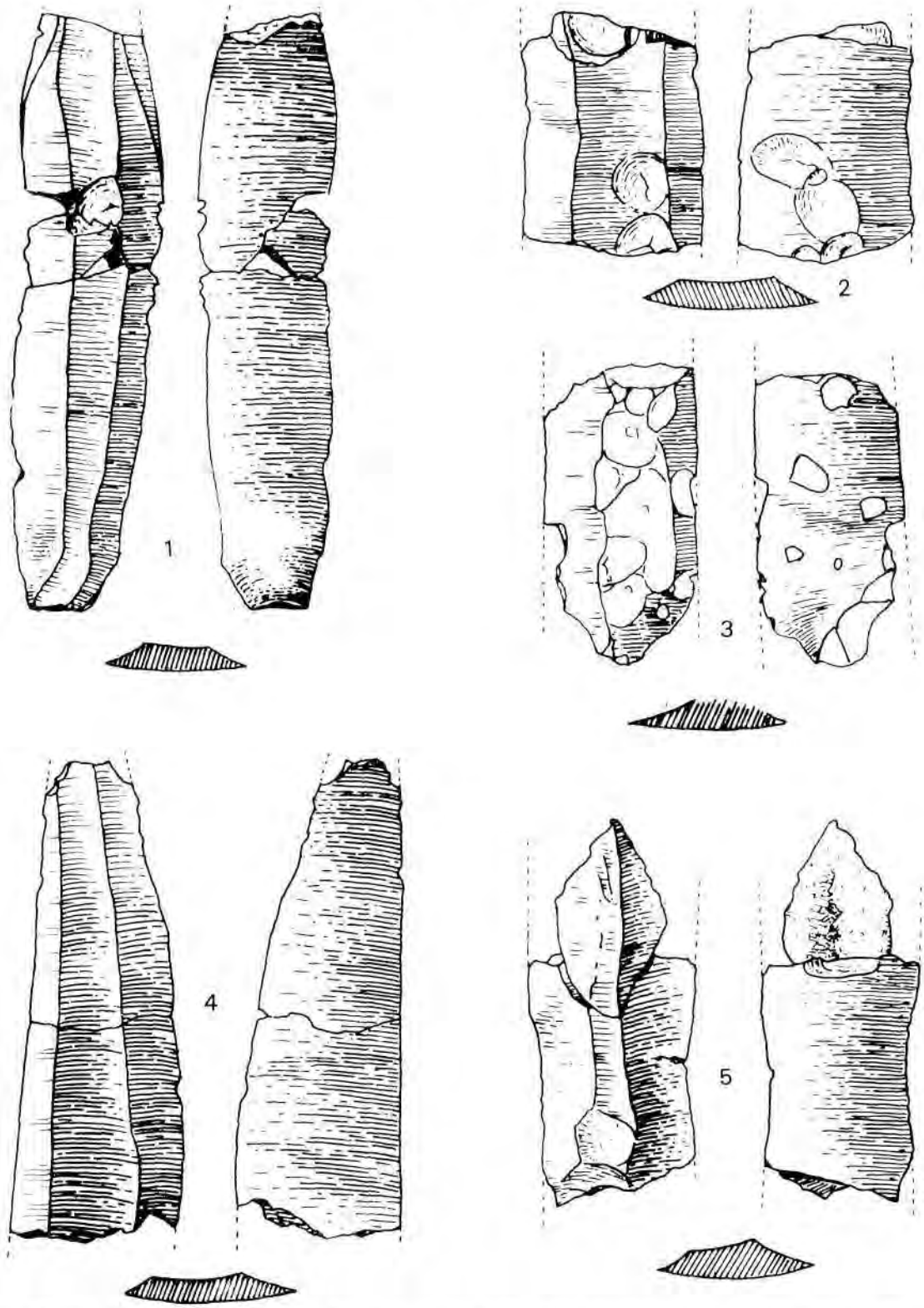

Fig. 4. Peces fragmentàries de sílex cremat. Escala 1:1. Dibuixos de Nèstor Sanchiz.

Núm. 1. Ganivet, quasi sencer, car li falta només la punta. Enter per la base, conté el bulb i les ondes de percussió. Hem pogut ajuntar tres fragments d'aquesta peça de secció trapezoidal. Llargària màxima, 70 mm.

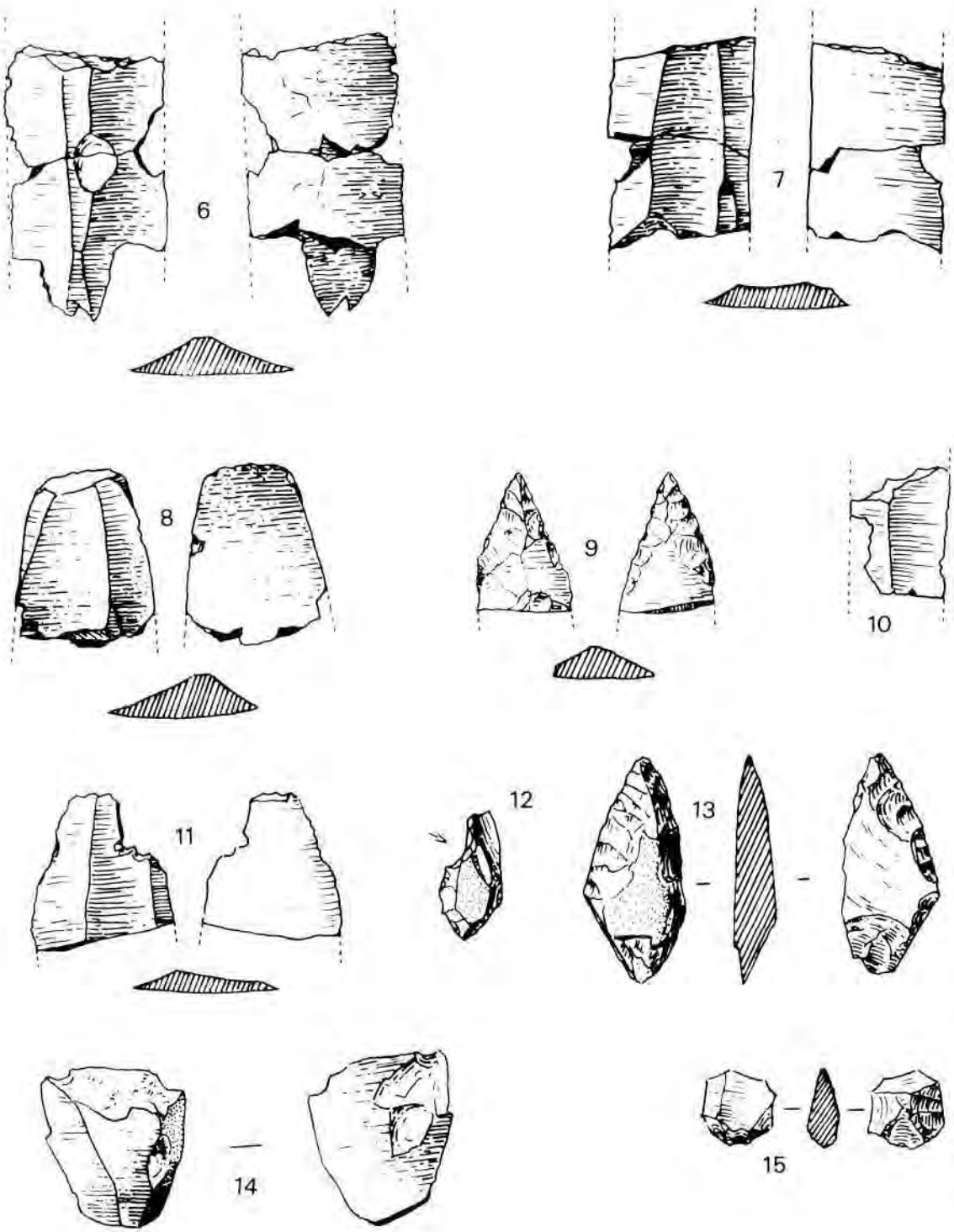

Fig. 5. Peces diverses a escala 1:1. Dibuixos de Nèstor Sanchiz.

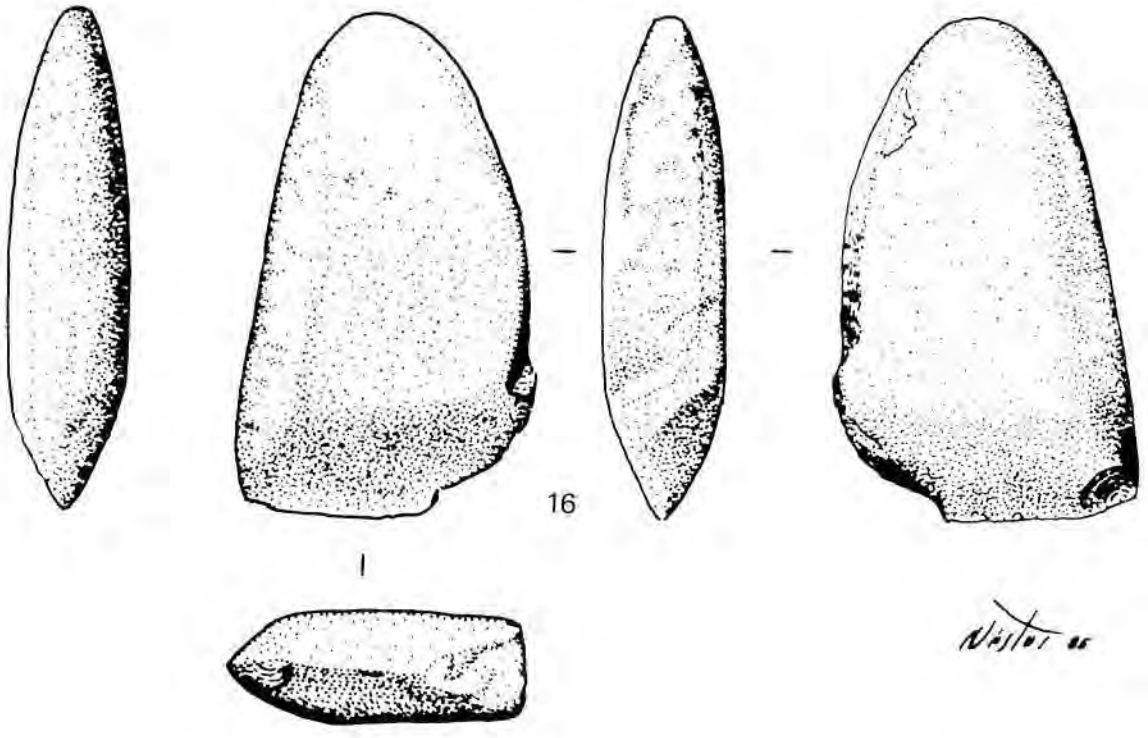

Fig. 6. Destraleta de pedra polimentada, finíssima. 1:1. Dibuix de Nèstor Sanchiz.

Núm. 4. Fragment d'un altre ganivet –o fulla– com l'anterior. Punta sencera; trencat per la base.

Núm. 9. Fragment distal d'una punta de sílex, color gris fosc, amb retoc invasor i pla, bilateral i bifacial, excepte al mig de les superfícies centrals.

Núm. 12. Fragment de sílex, color de mel. A l'esquerra del dibuix, retocs simples i una escotadura. Conserva part del còrtex a l'anvers, i té el bulb i les ondes de percussió perceptibles.

Núm. 13. Punta de sílex color de mel, amb retocs plans a ambdós costats de l'anvers; al centre conserva bona part del còrtex. Retocs plans a la punta i a una part de la dreta del revers; també a la base, per tal d'afuar-la; a la part central, ones de percussió còncaves en direcció a la punta. Llargària màxima, 26 mm.

Núm. 15. Fragment d'un cristall de roca amb alguns retocs.

Núms. 2, 3, 5-8, 10, 11 i 14. Fragments de peces semblants a les descrites; ressaltem només el núm.8 que és un extrem distal d'un ganivet.

Núm. 16. Destral de pedra polimentada, molt fina, color verdós. Per la part central és plana i té corbades les vores, excepte la trencada. Mides: 42 per 24 per 10 mm. Tall molt fi.

Les peces van ser trobades al lloc on hi ha creus, tant a la planta com

a l'alçat; només les peces núms. 2 i 14 foren recollides on s'hi veu un cercle i un cercle amb el seu diàmetre, respectivament; les dues darreres, tal vegada foren desplaçades del lloc on eren inicialment perquè quan vàrem fer l'excavació, en el jaciment hi havia un cau fet per conills.

Totes les peces són al Museu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, secció Prehistòrica, vitrina núm.6.

Fig. 7. Algunes de les peces trobades.